

Noita – nuori ja ”lumottu sauva”

Saima Harmajan runon ”Noita” (Huhtikuu, 1932) ensimmäinen säkeistö kertoo olennaisen: ” / Kun minä nostan lumotun sauvani, / tottelee minua kaikki maailmassa. // ” Näinkö on? Runo viestii nuorten itsevarmuuden olevan niin korkealla, että he itse tuntevat olevansa kaikkivaltaita. Itse en tunne näin, mutta tunnistan ominaisuuden ja liitän sen jatkuvasti ympärilläni pyöriviin nykynuoriin.

Kun tähän lisätään ”nykyvanhempien” kyvyttömyys asettaa lapsilleen rajoja, tuloksena on maailma, jossa nuoriso julistaa: ” / Vaviskaa minun edessäni / ” Runon mukaan tällaiset ihmiset ovat ”noitia”, mutta itse käyttäisin kuvailuun mieluummin ”tyhmä”-sanaa.

Noituus sopii hyvin runon mielikuvitusrikkaisiin säkeisiin: ” / Siellä, missä äsken kohosivat kiviset muurinne, / pauhaavat nyt valtameren mainingit / ” Runossa luontokin siis voi muuttaa muotoaan nuoren mielikuvituksen avulla. Tässä asiassa runon maailma eroaa nykyajasta jyrkästi, sillä nykymaailma ei tarvitse mielikuvitusta. Ehkä juuri tietotekniikka onkin se meidän ”lumottu sauvamme”, joka antaa meille kaiken, mitä haluamme. Tällä tavalla ”Sauva” kuitenkin rajoittaa mielikuvituksemme toimintaa, ja se saa minut surulliseksi. Toisaalta, jos jätän ”lumotun sauvani” vaaka-asentoon, jään itsekkin samaan asentoon. Pakotan siis hymyn huulilleni, sillä minä haluan seistä, ja kirjoitan tälläkin hetkellä tietokonella, vaikka käteni tarttuisivat mieluummin kynään ja paperiin.

”Sauvan” voiman lisäksi runo viestii pahuudesta: ” / ja pimeydessä hiipivät pantterit pehmein tassuin. // ” Tätä pahuutta voisi yhdistää nykynuoren ”kaksinaamaisuuteen”: juoruiluun, kavereiden tai poika-/tyttöystävien pettämiseen ja, esimerkiksi, vanhemmille valehteluun. Uskon, että me kaikki ”teinit” olemme harrastaneet tai ainakin kohdanneet vastaavaa käytöstä ympärillämme. Eikö tällainen käytös kuulu kuitenkin nuoruuteen? Eikö nuorena kuulukin tehdä virheitä, joita sitten aikuisena muistelee ja katuu haikeana? Tällaisia aikuisuuden hetkiä minä ainakin odotan.

Näitä nykynuoren ominaisuuksia täytyy tarkastella syvällisesti, sillä näin runon tärkein ajatuskin astuu esiin: ”

/ Minä olen noita! / Kuuletko, ruumiini, olet noidan ruumis, / eikä noita voi kärsiä. /” Tällä tavalla runon ”minä”
asettuu itsensä ulkopuolelle ja käskee ruumistaan kuin tuntematonta. Tämä on kuin suora viittaus edessäni
olevaan maailmaan, ja sen henkisesti sairaisiin nuoriin. He voisivat kuvata sielunmaailmaansa
seuraavasti: ”noita ei voi sairastaa, / Hän voi vain kohottaa lumotun sauvansa / tai kuolla. // ” Me nykynuoret
aistimme runon maailmaa rankemman maailman, ja osa meistä turvautuu vaikeuksien sattuessa
turvallisimpaan vaihtoehtoon: kuolemaan. Mitä tämä kertoo nykynuorista ja heidän vahvuudestaan? Emmekö
me ole mitään ilman ”sauvamme” lumoa?